

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 31965

гр. София, 29.07.2025 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и девети юли през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: **ВАСИЛ В. АЛЕКСАНДРОВ**

като разглежда докладваното от **ВАСИЛ В. АЛЕКСАНДРОВ** Гражданско дело № 20241110124928 по описа за 2024 година

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

гр. София, 29.07.2025 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, П Г. О., 156-ти състав в закрито заседание на двадесет и девети юли през две хиляди и деветнадесет и пета година, в състав:

РАЙОНЕН СЪДИЯ: ВАСИЛ АЛЕКСАНДРОВ

като разглежда докладваното от съдия Васил Александров **гр. д. № 24928/2024 г.** по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 628 и сл. ГПК, във вр. чл. 267 ДФЕС.

I. Страни по спора

1. С. С. П., ЕГН: *****, с адрес: гр. Бургас, ж. к. „...“, действаща чрез законните си представители С. И. П., ЕГН: ***** и В. П. М., ЕГН: ***** и двамата с адрес: гр. Бургас, ж. к. „...“, чрез процесуалният представител: адвокат К. С. Г. от САК, л. № 1700631310, с адрес: гр. София, ул. „...“

срещу

2. „Уиз Еър Унгария Црт.“, дружество регистрирано по правото на Унгария, чрез „Уиз Еър Унгария Црт.“ – България КЧТ, ЕК: 200830927, със седалище и адрес на управление: гр. София, ж. к. „Зона Летище София“, бул. „Брюксел“, сграда ИВТ.

II. Факти по спора

3. Подадена е искова молба от С. С. П. срещу „Уиз Еър Унгария Црт.“, дружество регистрирано по правото на Унгария, чрез „Уиз Еър Унгария Црт.“ – България КЧТ, като се

твърди, че имала вземане срещу ответника за сумата от 250,00 евро, представляващи обезщетение за неточно изпълнение на договор за въздушен превоз, съгласно Регламент (ЕО) № 261/2004 г., поради закъснение с повече от три часа на полет W63153 от 10.04.2023 г. по дестинацията Букурещ Х. Коанда, Румъния – Неапол, Италия. Излага подробни съобщения, че е изпълнила задълженията си по договора за въздушен превоз, но ответника не бил изпълнил надлежно договора за въздушен превоз с оглед закъснението, което не се дължало на обективни причини. Поддържа, че освен това на 14.04.2024 г. заявителката, заедно със семейството ѝ имала обратен полет, който бил отменен, поради което се дължало претендираното обезщетение от общо 500,00 евро – по 250,00 евро за всеки от полетите. Навежда доводи, че освен това, тъй като се касаело за група от хора, последните били претърпели и неимуществени вреди, който се изразявали в стрес, безпокойство, неудобство и притеснения в следствие на неизпълнението на задълженията на ответника, поради което се дължало обезщетение в размер на още 600,00 лева. Иска да бъде признато за установено, че ответника дължи претендираните вземания.

4. В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на исковата молба от ответника, които е направил отвод (процесуално възражение) за наличието на международна некомпетентност на съда, което подробно е обосновал с оглед правилата на Регламент 1215/2012 г. Посочено е, че в случая не се касаело за потребителски договор, което е аргументирано, вкл. с практика на СЕС. Поддържа, евентуално и бланкетно, че искът е неоснователен. Иска производството да бъде прекратено.

5. С разпореждане от 15.07.2024 г., съдът е изпратил препис от отговора на исковата молба на ищеца с оглед изразяването на становище – в едноседмичен срок от съобщението – по направения отвод за международна неподсъдност на делото на Софийският районен съд. В същото разпореждане съдът е предоставил възможност и да се ангажират доказателства във връзка с твърдяната международна компетентност на Софийският районен съд.

6. В предоставения срок ищецът е подал молба с вх. № 255075/07.08.2024 г., с която е изложил съобщения, че делото е подсъдно на Софийският районен съд. Поддържа, че се касае за потребителски спор, което обосновава не само със закона, но и с общите условия на ответника. Инвокирал е доводи, че с оглед чл. 4 от Регламент 1215/2012 г. българският съд е международно компетентен да разгледа спора, като тъй като ответника бил клон на търговеца, това обосновавало международната компетентност. Освен това всеки по Регламент (ЕО) № 261/2004 г. имал право на защита при нарушено право на пътник пред националния съд. Изложени са съобщения, че в случая билетите са закупени електронно чрез системата на превозвача, като клонът бил взел участие в това, тъй като бил предоставил информация за това как да се закупят билетите, поради което била налице пряка връзка.

7. С Определение от 10.09.2024 г., постановено по гр. д. № 24928/2024 г. по описа на СРС, II Г. О., 156-ти състав, съдът е прекратил производството по делото, като е приел, че българският съд не е международно компетентен да се произнесе по правния спор.

8. С Определение № 13159/08.07.2025 г., постановено по в. ч. гр. д. № 392/2025 г. по описа на СГС, III-Б въззивен състав е отменено Определение от 10.09.2024 г., постановено

по гр. д. № 24928/2024 г. по описа на СРС, II Г. О., 156-ти състав, като въззивният съд е приел, че делото е международно подсъдно на българския съд, като производството е върнато на Софийският районен съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

Obiter dictum – настоящото производство е образувано във връзка с издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 42618/2023 г. по описа на СРС, II Г. О., 156-ти състав. Срещу последната е подадено възражение от длъжника (ответник в исковото производство), като още във възражението си е направен отвод за международна некомпетентност на Софийският районен съд. Доколкото обаче с подаването на възражения правомощията на националния съд се изчерпват, то единственото такова е предоставянето на възможност за предявяване на иск, като по направения отвод за международна компетентност практически съдът може да се произнесе в рамките на исковото производство, ако искова претенция бъде предявена.

III. Приложимо право по спора.

9. Граждански процесуален кодекс (обн. в „Държавен вестник“ (ДВ), бр. 59 от 20 юли 2007 г., в сила от 01.01.2008 г., посл. изм., ДВ бр. 26 от 27.03.2025 г., в сила от 31.03.2025 г., ДВ изм. и доп., бр. 55 от 8.07.2025 г.):

9.1. Чл. 108. (1) (Изм. – ДВ, бр. 86 от 2017 г.) Искове срещу юридически лица се предявяват пред съда, в чийто район се намира тяхното седалище. По спорове, възникнали от преки отношения с техни поделения или клонове, исковите могат да се предявяват и по тяхното местонахождение.

9. 2. Чл. 129 (1) Съдът проверява редовността на исковата молба.

9.2.1. (2) Когато исковата молба не отговаря на изискванията по чл. 127, ал. 1 и по чл. 128, на ищеца се съобщава да отстрани в едноседмичен срок допуснатите нередовности, както и за възможността да ползва правна помощ, ако има необходимост и право на това. Когато адресът на ищеца не е посочен и не е известен на съда, съобщението се прави чрез поставяне на обявление на определеното за това място в съда в продължение на една седмица.

9.2.2. (3) Когато ищецът не отстрани в срока нередовностите, исковата молба заедно с приложенията се връща, а ако адресът не е известен, се оставя в канцеларията на съда на разположение на ищеца. Против връщането на исковата молба може да се подаде частна жалба, от която препис за връчване не се представя.

9.2.3. (4) По същия начин се постъпва и когато нередовностите в исковата молба се забележат по време на производството.

9.2.4. (5) Поправената искова молба се смята за редовна от деня на подаването.

9.2.5. (6) Длъжностно лице, което даде ход на молбата, без да е внесена напълно държавната такса, отговаря по чл. 6 от Закона за държавните.

9. 3. Чл. 130 ГПК: Когато при проверка на исковата молба съдът констатира, че предявеният иск е недопустим, той връща исковата молба. Против връщането на исковата молба може да се подаде частна жалба, от която препис за връчване не се представя.

9. 4. Чл. 27 Кодекс на международното частно право (Обн., ДВ, бр. 42 от 17.05.2005 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., бр. 47 от 23.06.2009 г., в сила от 1.10.2009 г., бр. 100 от 21.12.2010 г., в сила от 21.12.2010 г., бр. 106 от 22.12.2023 г., в сила от 22.12.2023 г., бр. 39 от 1.05.2024 г.)

9.4.1. (1) Международната компетентност се проверява служебно от съда, освен когато международен акт или акт на правото на Европейския съюз не предвижда друго.

9.4.2. (2) Съдът се произнася с определение за наличие или липса на международна компетентност след изтичането на срока за отговор на исковата молба, освен когато изборът на съд е направен в хода на производството.

9.4.3. (3) Определението по ал. 2 подлежи на въззивно и касационно обжалване.

9.4.4. (4) Основанието за международна компетентност се посочва в доклада по чл. 146, ал. 1 от Гражданския процесуален кодекс и в мотивите към решението по чл. 236, ал. 2 от Гражданския процесуален кодекс.

9. 5. Търговски закон „Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2006 г., в сила от 01.07.2007 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 80 от 2006 г.) Клон на чуждестранно лице, регистрирано с право да извършва търговска дейност според националния си закон, се вписва в търговския регистър.

9.5.1. (2) Освен данните по чл. 17, ал. 2 заявлението за вписване съдържа и данни за:

1.(изм. - ДВ, бр. 35 от 2024 г., в сила от 19.04.2024 г.) правната форма, фирмата или наименованието и седалището на чуждестранното лице, както и фирмата на клона, ако тя се различава от тази на чуждестранното лице;

2. регистъра и номера, под който е вписано чуждестранното лице, ако приложимото право го предвижда;

3. правото на държавата, което се прилага за чуждестранното лице, ако това не е правото на държава - членка на Европейския съюз;

4. лицата, които представляват чуждестранното лице според регистъра, в който е вписано, ако има такъв регистър, начина на представляване, както и ликвидаторите и синдиците и техните правомощия. ... “.

IV. Национална съдебна практика

Excursus: Практиката на СГС, която е въззивен съд на настоящата инстанция да не публикува всичките частни дела (такива по частни въззивни жалби), а така също и невъзможността въпреки централизирана система за електронно деловодство – единна информационна система на съдилищата (ЕИСС), да е налице достъп до подобни дела от първоинстанционния съд, води до невъзможност да се предостави на СЕС в пълен обем национална съдебна практика по въпроса. Наличието на аналитично звено в Софийският районен съд (член на което е председателя на състава), също не предоставя такава възможност, тъй като се разглеждат единствено върнати от съдебен контрол актове и то не винаги в тяхната цялост и не за всички години, а след 2024 г. (когато е създадено звеното).

10. Цитирана е съдебна практика на Върховния касационен съд по конкретни казуси, която няма задължителен характер. Цитирана е и практика на контролната инстанция на настоящия съд по дела в рамките на заповедното производство – Софийския градски съд. Определенията на Софийския градски съд са цитирани по правноинформационна система, тъй като този съд не публикува актовете си, с които слага край на производството, различни от решения по искиви производства.

10.1. Определение № 547/22.08.2013 г. по частно търговско дело № 1355/2013 г. на II Търговско отделение на Върховния касационен съд:

„Изводът на въззивния съд, че заявлението не отговаря както на изискването по т. 3, така и на това по т. 4 от ал. 2 на чл. 411 ГПК, тъй като длъжникът има седалище извън страната, имплицитно съдържа произнасяне на съда относно липсата на място на дейност на чуждестранното дружество, въпреки регистрирания от него клон в България, и същевременно е израз на становището на съда, че е достатъчно проявлението на една от двете отрицателните предпоставки по чл. 411, ал. 2, т. 3 и т. 4 ГПК [ред. преди 2019 г., бел. на питащия съдия], за да се отхвърли заявлението за издаване на заповед за изпълнение. (...) Съгласно чл. 411, ал. 2, т. 3 и т. 4 ГПК, предпоставка за издаване на заповед за изпълнение е длъжникът да има формална или фактическа връзка с територията на Р България: при физическите лица – постоянен адрес или обичайно местопребиваване в страната, а при юридическите лица – седалище или място на дейност. Постоянен адрес, съответно седалище в страната по смисъла на чл. 411, ал. 2, т. 3 ГПК могат да имат единствено местните лица. Поради това проверката за обичайно местопребиваване или място на дейност на територията на Р България по чл. 411, ал. 2, т. 4 ГПК се извършва само по отношение на чуждестранните физически или юридически лица. Достатъчно е наличието на една от посочените в т. 3 или в т. 4 на чл. 411, ал. 2 ГПК връзки с територията на страната, за да е допустимо издаване на заповед за изпълнение срещу длъжника – юридическо лице по териториален признак. Това произтича и от възможността, при наличието на която и да е от двете привръзки (седалище или място на дейност), принудителното изпълнение въз основа на заповедта за изпълнение срещу юридическото лице да се проведе на територията на страната от съответните за това органи.

Клонът е обособяване на част от дейността на търговеца извън населеното място, където се намира неговото седалище, част е от предприятието на търговеца, който чрез него извършва търговска дейност, като правата и задълженията възникват за търговеца, тъй като клонът не е субект на правото. Чрез регистриране на клон по чл. 17а ТЗ, чуждестранните ЮЛ осъществяват дейност и на територията на Р България, от което следва, че по смисъла на чл. 411, ал. 2, т. 4 ГПК тези ЮЛ имат място на дейност на територията на страната.

По аргумент от чл. 411, ал. 2, т. 3 и т. 4 ГПК, в случаите, когато юридическото лице – длъжник няма регистрирано седалище в страната, но има място на дейност на територията ѝ чрез регистриран по чл. 17а ТЗ клон, то под „седалище” на длъжника по см. на чл. 411 ГПК, като критерий, определящ местната подсъдност при подаване на заявлението, следва да се разбира седалището на клона на чуждестранното юридическо лице. Нормите,

регламентиращи заповедното производство, са специални спрямо общите правила на иския гражданския процес, поради което разпоредбата на чл. 20 ТЗ не намира приложение по аналогия при определяне на местно компетентния съд по заявлението за издаване на заповед за изпълнение.

С оглед на изложеното настоящият състав приема, че на поставените въпроси следва да се отговори по следния начин: Може да се издаде заповед за изпълнение срещу длъжник – чуждестранно юридическо лице, което има регистриран клон на територията на страната, като по аргумент от чл. 411, ал. 2, т. 3 и т. 4 ГПК, под „седалище” на длъжника по см. на чл. 411 ГПК, определящо местно компетентния съд, следва да се разбира седалището на клона на чуждестранното юридическо лице длъжник.“

10.2. Определение № 60275/03.12.2021 г. по частно търговско дело № 3645/2021 г. на III Гражданско отделение на Върховния касационен съд:

„Според чл. 53 ГПК връчването на съобщения на пребиваващи в страната чужденци се извършва на адреса, заявен в съответните административни служби. Съдебната практика по приложението на чл. 53 ГПК приема, че разпоредбата предвижда наличието на заявен адрес в съответна административна служба, каквато е Агенцията по вписванията, в която се води и поддържа регистър БУЛСТАТ като единен електронен централизиран регистър за единна идентификация на всички физически и юридически лица и други правни образувания, извършващи съответна дейност на територията на Република България. В чл. 7, ал. 2, т. 4, б. "б." вр. с чл. 3, ал. 1, т. 10, б. "б" Закона за регистър БУЛСТАТ е предвидено, че вписаните адреси на чуждестранни физически лица, притежаващи недвижими имоти в България, са адреси за кореспонденция на територията на страната с всички държавни институции, което обуславя правното значение на вписания адрес в регистър БУЛСТАТ като адресна регистрация по смисъла на ГПК (в този смисъл решение № 181 от 09.07.2018 г. по т. д. № 918/2018 г. на ВКС, II т. о. и решение № 144 от 02.01.2019 г. по гр. д. № 6741/2014 г. на ВКС, I г.о.).“

10. 3. „За наличието на отрицателните предпоставки по чл. 411, ал. 2, т. 3 и т. 4 ГПК съдът следи служебно и при наличието на такава предпоставка следва да откаже да издаде заповед за изпълнение. Съгласно посочените разпоредби заповед за изпълнение не се издава, когато длъжникът няма седалище или място на дейност на територията на Република България. В настоящия случай заявителят е посочил като длъжник търговски представител за Република България на „Турски авиолинии“ – „Т.Х.Й.“, вписан в търговския регистър на БТПП. В чл. 24, ал. 1 от Закона за насърчаване на инвестициите е посочено, че чуждестранни лица, които имат право да извършват търговска дейност по националното си законодателство, могат да откриват в страната търговски представителства, които трябва да бъдат регистрирани в БТПП, а съгласно ал. 2 те не са юридически лица и не могат да извършват стопанска дейност. Стопанската дейност се извършва от самия търговец, а не от търговското представителство. Налице са предвидените в чл. 411, ал. 2, т. 3 и т. 4 ГПК отрицателни предпоставки за издаване на заповед за изпълнение, поради което частната жалба се явява неоснователна, а обжалваното разпореждане следва да бъде потвърдено.“

10. 4. Съдебните състави на Софийския районен съд в една част следват цитираното последно определение, а в друга – издават заповеди за изпълнение срещу чуждестранни лица, чиято единствена връзка с територията на Република България е наличието на търговско представителство, регистрирано в Българската търговско-промишлена палата. Съответно разглеждат подобни дела в исково производство, независимо дали е било налице заповедно производство или директно е предявен иск. В случая хипотезата е касае предявен иск, след заповедно производство.

V. Връзка с правото на Европейския съюз и необходимост от тълкуване

11. По първия формулиран въпрос

11.1. Настоящото дело се води по иск за установяване на вземане по издадена заповед за изпълнение, като според българското право, ако заповедта е погрешно издадена по тези правила същата подлежи на обезсилване, т.е. с обратна сила ще се заличи ефектът на последната. Това само по себе си води и до недопустимост на производството при условията на чл. 422, във вр. чл. 415 ГПК, като образуваното по настоящото дело – за установяването на вземанията обективирани в заповедта за изпълнение.

11.2. Поради тази връзка между делата и възможността целият процес по настоящото дело да се прекрати като недопустим според вътрешните процесуални правила, възниква необходимостта от тълкуване на правилата относно компетентността в заповедното производство, и по-специално да се изяснят рамките, по които националните законодателства могат да въвеждат ограничения или да изменят компетентността на съдилищата си в такива специални видове производства, когато последните попадат в предметния обхват на Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. Следва да се изясни доколко последният създава единен режим на пълна хармонизация на правилата за компетентност или въвежда само рамкови правила относно законодателствата на отделните държави в Съюза във връзка със следното:

11.3. Българското право въвежда по отношение на националното производство за издаване на заповеди за изпълнение (плащане) особени правила за компетентност, като изключва издаването на такива заповеди в случаите, когато длъжникът няма на територията на България регистрирани постоянен адрес или седалище, или няма обичайно местопребиваване в страната или регистрирано място на стопанска дейност. Аналогични правила са налице и по отношение на предявяването на претенция досежно издадена след това заповед за изпълнение, искът във връзка с която е възможно да не е подсъден на българския съд. По този начин правилата за компетентност по това особено производство изключват алтернативните международни компетентности, уредени например в чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., въпреки че регламентът изрично ги допуска.

11. 4. Същевременно обаче с т. 32 – 33 от Решение от 9 септември 2021 г. по съединени дела C-208/20 и C-256/20 Топлофикация София Съдът на Европейския съюз прие, че Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. не се прилага относно правилата за влизане в сила на съдебните актове, след като те вече веднъж са издадени, както и относно възможността за отмяната и обезсилването им. При това положение настоящият съд не е наясно дали в

последващото исково производство може да прецени евентуално възражение на длъжника за липса на международна компетентност след издаване на заповедта, тъй като според националното право няма възможност да изиска становище на длъжника, преди да я издаде (такова възражение ответникът по делото е направил още при връчването на заповедта, преди да се образува исково дело). При това положение възниква въпросът дали националната съдебна практика за обезсилване на заповедта може да се приложи при вече заведен иск.

11. 5. В случая националното право определя местна компетентност винаги по седалището на клона на търговец, а Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. поставя и изискване такъв вид компетентност (както международна, така и териториална (местна) в рамките на държавата) да се свързва с начина на сключване на договора или изпълнението му – чл. 7, т. 5 от Регламента, като алтернативната компетентност по мястото на излитане или кацане на полета, уредена в практиката на Съда на Европейския съюз – **т. 43 от Решение от 9 юли 2009 г. по дело C-204/08 Rehder**, също е неприложима, тъй като полетът на ищеца нито е излетял, нито е кацнал в гр. София, Република България. Подобни доказателства по делото не са ангажирани, като самият ищец е въвел и подобни твърдения.

11. 6. Поради това възниква въпросът и дали алтернативната местна компетентност – по седалище на клона, въведено в националното законодателство и съдебна практика на отделна държава от Европейския съюз, е допустимо с оглед на практиката на Съда на Европейския съд (не е необходимо да се цитират отделни решения, тъй като това е установен принцип), която предвижда, че правилата за компетентност следва да са уредени по еднообразен начин и да са силно предвидими. При това изглежда, че правилото на чл. 5, пар. 1 от посочения Регламент изисква националните съдилища да са компетентни да разглеждат спорове, предвидени в съответните раздели на регламента, независимо от националното си законодателство. Подобно виждане може евентуално да се изведе и от становищата, застъпени от Съда на Европейския съюз в т. 31 – 34 от Решение от 25 февруари 2021 г. по дело C-804/19 Markt24 GmbH и т. 27 от Определение от 13 декември 2023 г. по дело C-319/23 Авджилев – че независимо от съображенията за защита на страни, които са поставени в евентуално по-неблагоприятно положение, правилата за международната компетентност, уредени в Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. следва да се прилагат единно.

11. 7. От друга страна обаче заповедното производство като особено едностранно производство винаги предвижда специфични ограничения и условия, при които може да се прибегне към този опростен начин на съдебна защита. Така например то е възможно в повечето национални законодателства само при искания за събиране на парични вземания или определен ограничен кръг други права. Ако е възможно предметното (*ratione materiae*) ограничение на обхвата на това производство, то би следвало държавите да имат право да ограничават обхвата му и по място (*ratione loci*). В случая, националното законодателство е ограничило възможността на съда да проверява част от релевантните обстоятелства, поради което и настоящият съдебен състав не може да извърши напълно проверка в рамките на

заповедното производство, а практически страните често спекулират с международната компетентност и местната подсъдност, за да изберат най-удобен съд – тоест налице е хипотеза на *forum shopping*, във вариант, не на избиране на „приятелски“, а на най-удобен съд и то не вероятно за страната, ако се споделят доводите ѝ, че се касае за потребителски спор, а на процесуалният представител – с адрес и практика в гр. София.

11. 8. С оглед на тези възможни две линии на разсъждение следва Съдът на Европейския съюз да даде отговор дали международната компетентност, предвидена за граждански дела съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., представлява само зададена от правото на Съюза максимална рамка на компетентност на националните съдилища, или напротив – урежда субективно право на ищите да образуват съдебни дела срещу ответници, за които се прилага която и да е от хипотезите в същия Регламент (т.е. урежда пълна хармонизация). За това следва да се постави въпросът дали правилата на този акт, и по-специално приложимите към фактите по делото чл. 7, пар. 1 и 5, разглеждани през призмата на общата рамка на компетентност по чл. 5, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. допускат национални правни норми като уредените в чл. 411, ал. 2, т. 4 и 5 от българския ГПК, които предвиждат други, по-ограничени основания за компетентност.

12. 2. Втори и трети въпрос – тълкуване на понятието „клон, агенция и представителство“ и значението му за тълкуване на националното законодателство:

12. 1. На следващо място, независимо от отговора на първия въпрос, за настоящия съд е необходимо, с оглед международния характер на делото, приемането на актове на Съюза в областта на международната компетентност на съдилищата и противоречивата практика на българските съдилища по отношение на понятието „място на стопанска дейност“, настоящият съд има нужда да установи в какви граници понятието „клон, агенция или представителство“ по чл. 7, т. 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. може да служи за тълкуване на понятието „място на дейност“ на чуждестранно юридическо лице по чл. 108, ал. 1, изр. второ ГПК. За целта следва да се отговори дали понятието „клон, агенция или представителство“ е автономно понятие на правото на Съюза, което винаги ще определя и съдържанието на употребените от националния закон понятия, или е свързано с дефиницията на тези образувания по националното право, като се следват само някои общи белези, уредени от правото на Съюза.

12. 2. Понятието „клон, агенция или представителство“ по чл. 7, т. 5 от Регламента не е било тълкувано често от Съда на Европейския съюз. В т. 33 от **Решение от 11 април 2019 г. по дело C-464/18 Ryanair DAC** са изведени три критерия относно възможността международна компетентност да се определи по мястото на клон. Първите два се отнасят до организационната обособеност и материална обезпеченост на клона, а третият критерий е дали правоотношението се развива във връзка с дейности на клона, които трябва да се извършват в държавата, където той се намира. От тези критерии изглежда, че Съдът на Европейския съюз приема, съгласно тълкуването в т. 11 от **Решение от 6 октомври 1976 г. по дело 12/76 Tessilli**, че понятието „клон, агенция или представителство“ има автономно значение в рамките на правото на Съюза и следва да се възприема по еднакъв начин в

правната система на всички държави в същия.

12. 3. Ако това е така, и доколкото става въпрос за международна компетентност по граждански дела – материя, хармонизирана с Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., би следвало да се приеме, че и в рамките на националните правни системи понятия, употребени в подобен смисъл, би следвало да имат същото значение. Това прави проблематично разбирането на българския Върховен касационен съд, отразено в определението от 22.08.2013 г., цитирано в абзаци 19 – 23 по-горе, като същото изключва връзката между наличието на регистриран адрес и дейността на мястото на стопанска дейност, която според цитираното в предходния абзац решение по дело C-464/18 Ryanair DAC следва да е свързана с правоотношението, за което се води съдебен спор, за да е основание за компетентност. При това за настоящия съд възниква необходимост да установи дали понятието има единно значение в рамките на Съюза и дали следва да се прилага с него и при тълкуване на национални законодателни актове, които уреждат основания за компетентност, различни от тези, установени от правото на Съюза (ако с отговора на първия въпрос се приеме, че това е възможно).

12. 4. Последното би следвало да е възможно, тъй като тълкуването на националното право не следва да отнема ефективността на правото на Съюза. Тъй като в случая правилата относно международната компетентност целят да осигурят защитата на ответника, но и предвидимостта на компетентния съд, възприемането на национални правила за съдебна компетентност, които рязко се различават от тези в Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., може да ограничи защитата, която чл. 5 от този Регламент се опитва да осигури. Поради това следва и нарочно да се отговори на въпроса дали в случая националното понятие „място на дейност“ следва задължително да се тълкува в съответствие с даденото от Съда в Люксембург тълкуване на същото, като се имат предвид задълженията, установени с **Решение от 13 ноември 1990 г. по дело C106/89 Marleasing**.

12. 5. Основният проблем в случая е да се установи дали компетентността може да произтича от установеното от националната съдебна практика условие – наличие на самоорганизация и нейната формална регистрация, или тя задължително трябва да се обоснове и с предметна връзка между дейността на обособената организационна единица (клон, представителство) и предмета на делото. В този смисъл тълкуването, дадено от Съда на Европейския съюз, изглежда далеч по-рестриктивно.

13. Определя ли наличието на „клон, агенция или представителство“ и местната компетентност на съдилищата в рамките на една държава:

13. 1. С т. 30 от Решение от 3 май 2007 г. по дело C-386/05 Color Drack Съдът на Европейския съюз е приел, че когато регламентите относно международната компетентност по граждански дела предвиждат компетентност на съда по мястото (а не държавата), където се осъществява даден факт, тези правила определят не само международната компетентност на съдилищата между различните държави, а и местната компетентност спрямо други съдилища от същата държава.

13. 2. До момента няма произнасяне по въпроса дали това общо правило се прилага и при дела, образувани по „мястото, където се намира клонът“, което налага да се зададе и

този въпрос.

15. Настоящият съдебен състав намира, че в случая производството следва да бъде спряно на основание чл. 631, ал. 1 ГПК, поради отправянето на преюдициално запитване

Така мотивиран, Софийският районен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОПРЕДЕЛИ:

СПИРА на основание чл. 631, ал. 1 ГПК производството по гр. д. № 24928/2024 г. по описа на СРС, II Г. О., 156-ти състав.

ОТПРАВЯ до Съда на Европейския съюз следните въпроси относно тълкуването на правото на Съюза:

1. Следва ли чл. 7, т. 1, б. „а“ и т. 5 във връзка с чл. 5, пар. 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (преработен текст) (Регламент (ЕС) № 1215/2012 г.) да се тълкуват в смисъл, че предвиждат императивни правила относно компетентността на съдилищата на държавите в рамките на Съюза, които не могат да бъдат изключени национални законодателни разпоредби за специфични видове облекчени производства като заповедното, за които се предвиждат и специални предпоставки за компетентността на националните съдилища? Ако отговорът е положителен, следва ли от тези разпоредби изискване за обезсилване на вече издаден съдебен акт, респективно – забрана да бъде обезсилен, включително при съмнения за опит за неправомерен избор на съд?

2. Независимо от отговора на първия въпрос, следва ли чл. 7, т. 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., тълкуван съобразно на решение от Решение от 11 април 2019 г. по дело C-464/18 Ryanair DAC, да се тълкува в смисъл, че понятието „клон, агенция или друг вид представителство“ е автономно понятие на правото на Съюза, и ако е така – какъв е неговият смисъл по отношение на изискването за сключване на договор в рамките на дейност на представителството?

3. Ако отговорът на първия въпрос е отрицателен – че посочените правила не са императивни, а на първата част от втория въпрос – положителен, следва ли чл. 7, т. 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г., тълкуван съобразно на решение от Решение от 13 ноември 1990 г. по дело C-106/89 Marleasing, да се тълкува в смисъл, че национални правни разпоредби, които предвиждат компетентност, основана на наличие на „място на (стопанска) дейност“ в определена държава, следва да се тълкуват по отношение на този термин в съответствие с тълкуването на понятието „клон, агенция или представителство“, дадено от Съда на Европейския съюз.

4. Следва ли чл. 7, т. 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 г. да се тълкува в смисъл, че за целите на определяне на компетентност по искове, предявени срещу клон, агенция или представителство, урежда не само разпределението на съдебната компетентност между

държавите в Европейския съюз, но и разпределението на местната компетентност между съдилищата на всяка отделна държава?

ПРЕПИС от настоящото определение да се изпрати по пощата на Висшия съдебен съвет и Дирекция „Координация по въпросите на ЕС“ в Министерския съвет за сведение.

ПРЕПИС от настоящото определение да се изпрати по пощата на Върховния касационен съд за сведение.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на обжалване.

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____